

راه زندگی

الفبای سعادت خانواده

جواد محدّثی

دفتر نشر فرهنگ اسلامی

فهرست

۱ پیشگفتار

۱- سلامت خانواده

۵ معیارگرایی

۶ نجابت و دیانت

۷ همسر نمونه

۹ آتش اختلاف

۱۱ حفظ آبرو

۲- الفت خانوادگی

۱۳ ازدواج عقلانی

۱۴ شناخت پیش از ازدواج

۱۴ صداقت در برخورد

۱۵ احترام به فامیلهای طرف مقابل

۳- خوشرویی و خوشخویی

۱۹ خوشرویی

- ۲۰ غم زدایی
- ۲۱ خوشگویی
- ۲۳ خوشخویی

۴- موازنه دخل و خرج

- ۲۵ مداخل و مخارج
- ۲۸ نه «اسراف» نه «بخل»
- ۲۹ هزینه‌های لازم

۵- وظایف دو جانبه

- ۳۳ شناخت حقوق و وظایف
- ۳۴ وظایف دو جانبه
- ۳۶ تقسیم کار

۶- شورای خانوادگی

- ۴۱ تأثیر مشورت
- ۴۲ مشاور پیر یا جوان؟
- ۴۴ حرمت بزرگان
- ۴۶ صداقت در نظریه مشورتی

۷- داور خانوادگی

- ۵۰ نیاز به «داور»
- ۵۱ مزایای داور خانوادگی
- ۵۳ طلاق، هرگز!
- ۵۵ جا و جایگاه

۸- حرمت و حریم بزرگ‌ترها

- ۵۷ حفظ موقعیت

- ۵۸ حیات عاطفی
- ۶۰ حق بزرگ ترها
- ۶۱ حق شناسی و حق گزاری

۹- ما و دیگران

- ۶۳ - حسن ظن
- ۶۴ - گفتار نیکو
- ۶۴ - تفقد و عیادت
- ۶۵ - عفو و گذشت
- ۶۵ - غم زدایی و مشکل گشایی
- ۶۶ - بوزش پذیری
- ۶۷ - طمع نداشتن
- ۶۷ - بی آزاری
- ۶۸ - راز پوشی
- ۶۹ - آینه بودن

۱۰- ما و همسایگان

- ۷۱ سایه همسایه
- ۷۲ همسایگی و حسن همجواری
- ۷۴ حد و حق همسایه

۱۱- ما و فرزندان

- ۷۷ وظیفه‌ای به نام «تربیت»
- ۸۰ تربیت دینی
- ۸۱ یاوران معروف
- ۸۴ نظارت و هدایت
- ۸۵ فرصتهای گذرا

۱۲- رابطه دو نسل

- ۸۹..... ضرورت الگو.
- ۹۰..... والدین و «نقش واسطه»
- ۹۱..... انتقال تجارب
- ۹۲..... تحول پذیری

۱۳- خانواده و حقوق فرهنگی

- ۹۷..... نیازهای برتر
- ۹۸..... حق فرهنگی
- ۱۰۲..... نظارت بر آموخته‌ها

۱۴- سازگاری

- ۱۰۵..... سازگاری اخلاقی
- ۱۰۸..... تحمل ناسازگاری

۱۵- نقد پذیری

- ۱۱۱..... اصلاح در سایه نقد
- ۱۱۲..... شیوه صحیح نقد
- ۱۱۳..... نقد پذیری

۱۶- صله رحم

- ۱۱۵..... توصیه دین
- ۱۱۶..... آثار و نتایج
- ۱۱۷..... مرز صله رحم

۱۷- دید و بازدید

- ۱۱۹..... اهمیت دیدار
- ۱۲۰..... بهره‌های دیدار

۱۲۱ دیدار حضوری

۱۸- مهمانی و ضیافت

۱۲۵ مهمان؛ برکتِ خانه

۱۲۶ موارد ولیمه

۱۲۷ مهمان‌نوازی

۱۲۸ پرهیز از اسراف و ریا

۱۲۹ آداب مهمانی

۱۳۰ پرهیز از «تکلف»

۱۳۳ مهمان ناخوانده

۱۳۳ گله نداشتن

پیشگفتار

از دواج، انتخاب «شریک زندگی» و «همدم روح» است، نه تجارت! کسی که خانه و ماشین و حقوق و... را شرط اولیه از دواج می‌داند، در واقع با خانه، ماشین و پول از دواج کرده است، نه با یک «انسان». از دواج یک «داد و ستد» نیست و گزینش شریک زندگی مثل خریدن یک ماشین و خانه و لباس و عینک نیست.

از دواج، تنها در آمدن از «تنهایی» نیست؛ بلکه رسیدن به «همدلی و همراهی» است. بیش از «جمال» باید «کمال» مطرح باشد و بیش از «جلوه ظاهری» باید «چهره باطنی» زیبا باشد. از دواج‌های تجاری و عشق‌های اتوبوسی و شناخته‌های تلفنی، سر از «طلاق» در می‌آورد.

پایه‌های خانه و خانواده، بیش از آنکه بر بتون ریزی، سیمان، آجر و آهن استوار باشد، بر صداقت و تفاهم و محبت متکی است. وقتی «زلزله اختلاف» پیش آید، بنیان این بنا می‌لرزد و فرو می‌پاشد.

کامیابی و سعادت، گمشده و مطلوب همگان است، لیکن اینکه کامیابی به

چیست و سعادت در چیست و چگونه به دست می‌آید، سؤال است که ذهن بسیاری را به خود مشغول ساخته است، به خصوص آنان را که در آغاز «زندگی مشترک» به آینده‌ای روشن و سالم امید بسته‌اند.

اگر زندگی، برخوردار از صلح و صفا، محبت و احترام، قدرشناسی و همکاری، حق‌شناسی و مراعات حقوق و ادب و آداب شایسته باشد، برای افراد، بهشتی دوست‌داشتنی پدید می‌آورد. اما اگر زندگیها از روح تفاهم و معرفت و وفاتهی باشد و نزاع، کشمکش، کینه، کدورت، خودخواهی و خودمحوری بر آن سایه افکند، جهنمی بیش نخواهد بود، فرساینده روح و شکنجه‌گر وجدان!

تا می‌توان زندگی را به بهشتی مطلوب تبدیل کرد، چرا زیستن در جهنمی سوزان؟ و تا می‌توان با همدلی و صفا و معنویت، زندگی مشترک را آراست، چرا اختلاف و درگیری و جدایی؟

در سایه زندگی مشترک زن و شوهر، فرزندان به دنیا می‌آیند، بزرگ می‌شوند و آداب اجتماعی می‌آموزند. روح و جان و فکر کودکان هم در همین کانون شکل می‌گیرد. تربیت فرزندان شایسته و با شخصیت و مفید به حال جامعه، آبرو بخش والدین و زینت بخش زندگی است. بر عکس، بی‌توجهی به تربیت فرزندان، نسلی فاسد، بی‌هویت و مردم آزار پدید می‌آورد که مایه رنج روحی و بی‌آبرویی پدر و مادر و عامل انحطاط جامعه می‌شود. بازخواست خداوند در قیامت نسبت به این سهل‌انگاری در تأدیب هم به جای خود.

اگر تجربه‌ها را در آغاز زندگی داشته باشیم، حیاتی پر بارتر و سعادت‌مندانه‌تر خواهیم داشت.

اصول اولیه زندگی برین چیست و الفبای حیات بر تر زندگی مشترک و معاشرت شایسته کدام است؟ و روش مردم دوستانه و خداپسندانه چیست؟

آنچه در این مختصر می‌خوانید، چیزی جز الفبای اولیه زندگی سعادت‌مندانه نیست. به یقین در متون و منابع و کتب مفصل‌تر، رهنمودهای فراوانی با الهام از

مکتب وحی و تعالیم قرآن و عترت آمده است که می‌سزد آنها را بیاموزیم و به کار بندیم.

امید است این کتاب، راهگشای کامیاب زیستن برای همگان، به‌ویژه زوجهای جوان باشد که در آغاز راه‌اند و فراز و نشیبهای زندگی در پیش است و آشنایی با آیین بهزیستی و مردم‌جوشی و سلامت خانواده، ضروری‌تر و مجال برای ساختن آینده مطلوب، فراهم‌تر است.

قم - جواد محدثی